

MICHIGANBA KÖLTÖZÉS

1855-ben a michigani testvérek lehetővé tették, hogy kiadóhivatalunk Battle Creekbe költözzék. Férjemnek ekkor két-háromszáz dollár adóssága volt. Összes vagyona könyvei voltak, és hátralékai könyvekért, de ezek egy része bizonytalan volt. Az ügy látszólag holtpontra jutott. Nagyon kevés, és kis összegre szóló rendelések érkeztek. Attól tartott, hogy adósságokkal fog meghalni. Michiganban a testvérek segítségével házhelyet vettünk, és házat építettünk. A telekkönyvet az én nevemre írták, hogy férjem halála után tetszés szerint eladhassam. {1T 97.2}

Szomorú napok voltak ezek. Úgy tekintettem három kis fiamra, mint akik rövidesen apa nélkül maradnak. Efféle gondolatok kényszerítették rám magukat: férjem belehal a jelen igazság ügyében végezett túlmunkába. Ki törődik vele, hogy mennyit szenvedett, ki gondol a tervekre, melyeket évekig hordozott, a súlyos gondokra, melyek megtörték lelkét, tönkretették egészségét, korai halálba hajtották, és nyomorra függőségre hagyják családját. Gyakran megfordult fejemben a kérdés: Törődik-e Isten ezekkel a dolgokkal? Úgy megy-e el e kérdések mellett, hogy észre sem veszi őket? Megnyugtatott a tudat, hogy van valaki, aki igazságosan ítél, és a mennyben pontosan feljegyeznek minden áldozatot, minden lemondást, az Istenért elviselt minden kínt. S végül megkapjuk jutalmunkat. Az Úr napja ki fog jelenteni, és napvilágra fog hozni oly dolgokat, melyek most még nem nyilvánvalók. {1T 97.3}

Az Úr megmutatta nekem, hogy Isten szándéka fokozatosan felépíteni férjemet, hogy szilárdan kell hinnünk, mert Sátán kíméletlenül fog támadni minket minden igyekezetünkben; hogy ne tekintsünk külső látszatra, és higgyünk. Naponta háromszor járultunk Isten elé, s buzgón esedeztünk férjem gyógyulásáért. Gyakran valamelyikünket leterítette Isten ereje. Az Úr kegyelmesen meghallotta buzgó kiáltásainkat, és férjem a gyógyulás útjára lépett. Hónaptokon át naponta háromszor szállt imánk az égre egészségéért hogy végezni tudja Isten akaratát. A könyörgésnek ezek az órái igen becsesek voltak. Szent közelségre és édes közösségre hoztak Istennel. Nem tudom jobban kifejezni gondolataimat, mint a Howland testvérnőnek írt leveleim részletei: {1T 98.1}

„Hálás vagyok, hogy gyermekeim velem lehetnek, magam gondoskodhatok róluk, és jobban nevelhetem őket a helyes útra. Hetek óta éhezem és szomjúhozom az üdvösségre, s csaknem zavartalan közösségben élünk Istennel. Miért maradunk távol a forrástól, mikor ihatnánk? Miért haldoklunk kenyér szűkében, mikor tele tárház áll rendelkezésünkre? Tárházunk bővelkedő, és ingyen a mienk. Lelkem, lakomázz belőle, s igyál naponta a mennyei örömeiből. Nem maradok csöndben. Isten dicsérete él szívemben és ajkamon. Hisz Üdvözítőnk szeretetében teljességében örvendezhetünk. Gyönyörködhetünk kitűnő dicsőségében. Lelkem tanúskodik erről. Sötétségemet eloszlatta ez a becses fény, s ezt soha el nem tudom feledni. Uram, segíts, hogy élénken emlékezzem erre. Lelkem összes erői ébredjete! Ébredjete, és imádjátok a Megváltót, csodálatos szeretetéért! {1T 98.2}

Körülöttünk élő lelkeket fel kell ébreszteni, és megmenteni – vagy elvesznek. Pillanatnyi vesztegetni való időnk sincs. Mindnyájan befolyással rendelkezünk melyet az igazságért, vagy ellene használunk. Magammal szeretném hordani a félreérthetetlen bizonyítékokat, hogy Krisztus tanítványa vagyok. A szombatos vallásosság mellett még valamire szükségünk van. Életerős elvek kellenek nekünk, és naponta tudatában kell lennünk egyéni felelősségünknek. Sokan kitérnek ez elől, s az eredmény hanyagság, közöny, a vigyázás és lelkiség hiánya. Hová lett a gyülekezet lelkisége? Hol vannak a Szentlélekkel és hittel telt férfiak és nők? Imám ez: Tisztítsd meg egyházadat ó Isten! Hónapok óta felszabadult vagyok. Eltökéltem, hogy helyesen fogok beszélni, és helyesen végzem minden dolgomat az Úr előtt. {1T 99.1}

Ellenségeink diadalmaskodhatnak. Keserű szavakat szólhatnak, nyelvük rágalmakat, hazugságokat és ámtításokat áraszthat, mégsem rendítenek meg. Tudjuk, kinek hittünk. Nem futottunk, nem fáradoztunk hiába. Közéleg az elszámolás napja, mikor mindnyájan tetteink szerint leszünk megítélve. Igaz, hogy a világ sötét; az ellenállás erős lehet. A haszontalanságokkal foglalkozó és gúnyolódó arcátlanává válhat vétkeiben. De mindez nem mozdít ki bennünket, hanem arra késztet hogy támaszkodjunk az Úr karjára. {1T 99.2}

Isten rostálja népét. Tiszta és szent gyülekezetet akar. Nem tudjuk, mi lakik az emberek szívében. De az Úr eszközöket adott, melyekkel szeplőtlenül tarthatjuk gyülekezetét. Romlott emberek támadnak, akik nem

tudnak Isten népével együtt élni. Megvetik a dorgálást és nem veszik be a helyesbítést. Alkalmuk nyílt megtanulni, hogy igazságtalan ügyért harcolnak. Volt lehetőségük megbánni helytelen tetteiket de énük túl kedves volt hogy meghalni hagyják. Táplálták azt és megerősödött. Kiváltak Isten bizakodó népéből, akiket a maga számára tisztogat. Mindnyájunknak okunk van hálát adni Istennek, amiért lehetővé tette gyülekezete megmentését, mert ha ezek a romlott színlelők velünk maradtak volna, Isten haragjának kellett volna ránk támadni. {1T 99.3}

Minden becsületes lélek, akit ezek az elhidegültek talán félrevezettek, meg fogja kapni az igaz felvilágosítást felőlük, még ha az ég összes angyalának kell is eljönni hozzá, hogy világosságot derítsen lelkébe. Ezzel az üggyel kapcsolatban semmitől sem kell félnünk. Amint közeledünk az ítélethez, mindenki felszínre hozza tényleges jellemét, és félreérthetetlenül kiderül, ki hova tartozik. A rosta meg nem áll. Ne mondjuk: Tartsd veszteg a kezed, ó Isten. A gyülekezet meg kell, és meg is fog tisztulni. Isten uralkodik, dicsérje őt a nép. Távolról sem gondolok arra, hogy el kell tántorodnom. Igazul akarom viselni magamat, és igazul cselekedni: Az ítélet össze fog ülni, a könyveket megnyitják, s tetteink szerint fognak megítélni. Az összes ellenem összehordott hazugság sem tesz gonoszabbá vagy jobbá, legfeljebb annyiban, hogy közelebb úznek Megváltórnhoz.” {1T 100.1}

Battle Creekbe költözésünktől kezdve, az Úr kezdte megtörni rabságunkat. Szerető barátokra találtunk Michiganben, kik készen álltak megosztani velünk terhüket, és gondoskodni szükségleteinkről. Régi, kipróbált barátok közép New Yorkból és Új Angliából, de különösen Vermontból, együtt éreztek velünk bajainkban, és készek voltak segíteni nekünk a nyomorúság idején. 1856-ban a Battle Creek-i értekezleten Isten munkálkodott értünk. Szolgáinak gondolata az egyház ajándékaira fordult. Ha Isten rosszállását hozta népére, mert megvetették s elhanyagolták ajándékait, az a reményteli kilátás mutatkozott most, hogy újra ránk mosolyog. Kegyesen megújítja ajándékait, s azok élni fognak a gyülekezetben, hogy bátorítsák a csüggedők lelkét, és helyesbítsék és feddjék a tévelygőket. Új életet kapott az ügy, s lelkészeink tevékenységét siker koronázta. {1T 100.2}

Keresték kiadványainkat, s a könyvek, folyóiratok annak bizonyultak, amire az ügynek szüksége volt. Az Igazság Hírnöke rövidesen megbukott, és a viszálykodó lelkek, akik azon át szóltak, szét lettek szórva. Férjem ki tudta fizetni összes adósságát. Kevesebbet köhögött, tüdeje, torka nem fáj többé, és fokozatosan megerősödött, annyira, hogy szombaton is, meg az első napon is háromszor hirdette az ígét, anélkül, hogy kimerült volna. Egészségének ez a csodálatos helyreállítása Isten műve volt. Legyen övé az összes dicsőség! {1T 100.3}

Mikor férjem oly igen gyöngye volt – mielőtt Rochesterből elköltöztünk – meg szeretett volna szabadulni a könyvkiadás felelősségétől. Azt javasolta, hogy a gyülekezet vegye át a munkát, és hogy kinevezett szerkesztőbizottság igazgassa azt, továbbá, hogy fizetésén kívül senkinek se legyen anyagi haszna belőle. {1T 101.1}

Noha többször sürgettük a dolgot, 1861-ig a testvérek semmit sem tettek az ügyben. Eddig férjem volt a kiadóvállalat törvényes tulajdonosa, és az egyedüli igazgató. Az ügy tevékeny barátai teljesen megbíztak benne. s az adományokat is őrá bízták, melyeket időről-időre hozzá juttattak – amint azt a növekvő mű megkívánta – hogy építse föl a könyv és folyóirat kiadást. Bár a nyilatkozat gyakran megjelent a Szemlében, hogy a kiadó lényegében a gyülekezet tulajdona, mivel férjem volt az egyetlen hivatalos igazgató, ellenségeink kiaknázták a helyzetet. Gyanús üzlet! – csatakiáltással mindent elkövettek ártalmára, és arra, hogy az ügy fejlődését hátráltassák. Ilyen körülmények között férjem a szervezés útjára lépett. Az eredmény a Hetednap Adventista Kiadótársulat lett – Michigan törvényei szerint – 1861 tavaszán. {1T 101.2}

Bár a kiadóvállalat bajai sok gondot akasztottak ránk, és az ügy ágazatai sokszor ejtettek zavarba, a legnagyobb áldozat, melyre a művel kapcsolatban felhívtak minket, az volt hogy gyermekeink gondozását hagyjuk másokra. {1T 101.3}

Henry öt évig volt távol tőlünk, és Edson is csak rövid ideig volt velünk. Családunk évek hosszú során át igen népes volt. Otthonunk, akár a szálloda, most viszont alig jártunk haza. Igen-igen aggódtam, nehogy gyermekeim rossz szokásokkal nőjenek fel, és gyakran szomorkodtam, mikor a magam és mások helyzete

közötti ellentétre gondoltam: Azokra, akik nem vállalják a terheket és gondokat, akik mindig gyermekeikkel lehettek, hogy tanácsolják és tanítsák őket, és akik mégis csaknem minden idejüket családjukkal töltötték. Megkérdeztem: Ilyen sokat vár el tőlünk Isten, másokat meg terhek nélkül hagy? Egyenlőség ez? Így kell sietnünk egyik gondtól a másikig, a munka egyik végétől a másikig? Alig maradjon időnk gyermekeink nevelésére? Sok éjszakát, míg mások aludtak, – keserű sírással töltöttem. {1T 102.1}

Ha valami jobbat terveztem gyermekeim számára, akadályok merültek fel, és elsöpörték terveimet. Nagyon is tudatában voltam gyermekeim hibáinak, és minden helytelen tettük annyira fájdtotta szívemet, hogy belebetegedtem. Szerettem volna, ha rövid időre más anyák kerültek volna helyembe, amit évekig viseltem. Akkor értékelnék áldásos helyzetüket, s jobban együtt éreznének velem megfosztottságomban. Imádkoztunk és fáradoztunk gyermekeinkért, és megfékeztek őket. Nem hanyagoltuk el a vesszőt, de előbb igyekeztünk megértetni velük hibáikat, s imádkoztunk velük. Meg próbáltuk magyarázni nekik, hogy ha mentségeket találnak bűneikre, Isten helytelenítését érdemeljük. Az Úr megáldotta gyerekeinkért tett igyekezetünket. Legfőbb örömük az volt, ha örömet szerezhettek nekünk. Nem voltak hibátlanok, de hittük, hogy majd Krisztus nyájának juhái lesznek. {1T 102.2}

1860-ban halál lépte át küszöbünket, letörte családuink legifjabb hajtását. Kicsiny Herbert, aki 1860. szeptember 20-án született még abban az évben decemberben meghalt. Mikor ez a zsenge ág letört, senki nem tudja mennyire vérzett a szívem, csak aki ígérettel kecsegtető kicsinyét kísérte sírjához. {1T 102.3}

De jaj, mikor nemes Henry fiunk tizenhat éves korában meghalt! Henry White 1863. december 8-án halt meg Topshamben. – Mikor a mi édes énekesünket kísértük ki a temetőbe, mikor nem hallottuk többé ifjú énekét, elhagyatott lett a házunk. Mindketten, szülők, s mindkét fiunk nagyon megéreztek a csapást. De Isten megvigasztalt gyászunkban. Hittel és bátran törtünk előre a ránk bízott munkában, azzal a boldog reménnyel, hogy találkozni fogunk gyermekeinkkel, akiket a halál elragadott tőlünk, abban a világban, ahol betegség és halál sosem látogat meg senkit. {1T 103.1}

1865 nyarán férjemet hirtelen bénulás sújtotta le. Súlyos csapás volt, nem csak nekem s gyermekeinknek hanem Isten ügyének is. Megfosztotta a gyülekezeteket nemcsak férjem, hanem az én munkámtól is. Sátán diadalt ült, mikor látta az igazság ügyének hátráltatását. De hála Istennek, nem engedte meg, hogy elpusztítson bennünket. Tizenöt hónapig el voltunk vágva a tevékeny munkától, de azután újra együtt dolgoztunk a gyülekezetekért. {1T 103.2}

Miután meggyőződésemmé vált, hogy férjem, amíg tétlen marad, nem gyógyul ki elhúzódó betegségéből, s az is, hogy teljesen megérett az idő, hogy elvigyem népünknek bizonyágtételemet. Ezért elhatároztam, hogy körútra megyünk Észak-Michigan államba, férjemmel, aki igen gyöngye volt, s a tél leghidegebb szakában. Jókora erkölcsi bátorságot és Istenbe vetett hitet követelt, hogy rávegyem magam ekkora kockázatra. De tudtam, hogy munka vár rám, s úgy tűnt, mintha Sátán eltökélte volna, hogy távol tart attól. Sokáig vártam fogságunk enyhülésére, s féltem, hogy sok becses lélek elvész a késés miatt. A munkától való távolmaradás rosszabbnak tűnt, mint a halál, s az utazás legfeljebb pusztulással fenyegetett. Így azután 1866. december 19-én hóviharban keltünk útra a Michigan állambeli Wrightba. Férjem sokkal jobban elviselte a száznegyven kilométeres út viszontagságait, mint gondoltam, s legalább olyan egészségesnek látszott célunk elérésekor, mint mikor elindultunk. {1T 103.3}

Itt kezdtük el betegsége óta az első eredményes munkánkat. Itt kezdett tevékenykedni, mint a régebbi években, bár igen gyöngye volt. Szombat délelőtt és a hét első napján 30–40 percet beszélt. Az idő többi részét én töltöttem be, majd délután is szólt az ígét mindkét napon, mintegy másfél órán át. A legnagyobb figyelemmel hallgattak minket. Láttam, hogy féljem egyre erősebb. Világosabban és összefüggőbben mondta el témáit. S amikor egyik alkalommal egész órán át világosan, erőteljesen beszélt, a munka felelősségével a vállán, mint betegsége előtt, hálám kimondhatatlan volt. Fölálltam a gyülekezet elé, és közel fél órán át sírva igyekeztem kifejezni hálámat. A jelenlévők mélyen megindultak. Bizonyos voltam, hogy jobb napok hajnalához értünk. {1T 104.1}

Isten keze nyilvánvaló volt féljem gyógyulásánál. Valószínűleg senki sem gyógyult fel, akit akkora csapás ért. Ennek ellenére a súlyos agyvérzés bénulását, mely veszélyesen érte, elvette az Úr, s új erőt adott mind

testének, mind szellemének. {1T 104.2}

A férjem felgyógyulását követő években az Úr óriási területet nyitott meg előttünk. Bár eleinte félénken álltam az emberek elé, mégis, mikor Isten gondviselése megadta a lehetőséget, bátran álltam nagy hallgatóságok elé. Együtt vettünk részt s Maine-től Dakotáig, Michigantól Texas-ig és Californiáig tartott tábori összejöveteleken és nagygyűléseken. {1T 104.3}

A mű, mely gyöngén és ismeretlenül indult meg, tovább növekedett s erősödött. A michigani és californiai kiadóvállalatok, és az angol, a norvég és a svájci hittérítés bizonyítják a növekedést. A vászontáskában nyomdába vitt első hírlapunk kiadása helyett ma havonta mintegy száznegyvenezer példányban küldjük szét folyóiratainkat kiadóinktól. Isten keze művével volt és van, hogy felvirágoztassa és felépítse. {1T 105.1}

Életem későbbi felének története felölelné a különböző vállalkozások történetét, melyek életre keltek művünkben, és amelyekkel szorosán egybefonódik életem. Férjemmel együtt szóban és tollal fáradoztunk az intézmények felépítésén. Ha akár röviden is elmondanám a munkálkodással zsúfolt évek történetét, messze túllépném e rövid vázlat kereteit. Sátán erőlködése pillanatra sem szűnt meg, hogy kerekét kösse a műnek, és elpusztítsa munkásait; Isten azonban gondját viseli mind szolgáinak, mind művének. {1T 105.2}

***** {1T 105}